

«12 Οκτωβρίου 1944. Η Αθήνα Ελεύθερη»

[Πολιτισμός](#) / [Εκδηλώσεις](#) / [Πολιτισμός](#)

[Κατερίνα Χουζούρη](#)

Την απελευθέρωση της Αθήνας από τον ναζιστικό ζυγό και το τέλος μιας από τις πιο σκληρές περιόδους στη σύγχρονη ιστορία της Ελλάδος, τιμούν οι επιστημονικές και καλλιτεχνικές δράσεις με γενικό τίτλο «12 Οκτωβρίου 1944. Η Αθήνα Ελεύθερη», που διοργανώνεται φέτος για δεύτερη φορά φέτος.

Κεντρικός χώρος των φετινών εκδηλώσεων είναι το Πολιτιστικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων «Μελίνα» (πρώην πιλοποιείο Πουλόπουλου) στο Θησείο, ενώ το σύνολο των δράσεων εκτυλίσσεται σε διάφορα σημεία της Αττικής, τα οποία είναι φορτισμένα με ιστορική σημασία.

Οι εκδηλώσεις ξεκινούν με την έκθεση σπάνιου αρχαιακού και φωτογραφικού υλικού, καθώς και τη θεματική έκθεση βιβλίου, η οποία θα διαρκέσει έως τις 31 Οκτωβρίου. Η έκθεση έχει τεθεί υπό την αιγίδα του Προέδρου της Δημοκρατίας, ο οποίος θα τελέσει και τα εγκαίνια το απόγευμα της 6ης Οκτωβρίου.

12 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ
Η ΑΘΗΝΑ
είναι ελεύθερη

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

1-31
 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

«Αθήνα 1940-1944. Η πόλη και οι άνθρωποί της. Πόλεμος, Κατοχή, Αντίσταση, Απελευθέρωση» και «Θεσσαλονίκη, ημέρες Κατοχής και Απελευθέρωσης»

- Έκθεση αρχαικού και φωτογραφικού υλικού
 - Θεματική έκθεση βιβλίου από την Ομοσπονδία Εκδοτών βιβλίου

Η έκθεση τελέει υπό την αιγίδα της Α.Ε. του Προέδρου της Δημοκρατίας Κυρίου Προκόπου Παυλόπουλου

Πολιτιστικό Κέντρο Δήμου Αθηναίων "Μελίνα", Ηρακλείδων, 66, Θησείο

1-31
 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

«Ενάντια στη μέρα. Εικαστικές αφηγήσεις της Απελευθέρωσης»

- Έκθεση εικαστικών απορριψών της Α. Σχολής Καλών Τεχνών
 Πολιτιστικό Κέντρο Δήμου Αθηναίων "Μελίνα", Ηρακλείδων, 66, Θησείο

1-31
 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

«Ένα γλυκό ξημέρωμα. Ιστορίες κόμικς για την κατοχική Αθήνα»

- Έκθεση κόμικς
 Πολιτιστικό Κέντρο Δήμου Αθηναίων "Μελίνα", Ηρακλείδων, 66, Θησείο

13-16
 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

«Ύπνος και Λογοτεχνία στα χρόνια της Κατοχής και της Αντίστασης»

- Έκθεση αρχ. υλικού από τη συλλογή Γ.Δολανίτη
 Αίθουσα Μετρό Σταθμού Ξάνθη

24-26
 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

«Εικόνες της απελευθέρωσης στην Ευρώπη» Ταινιοθήκη της Ελλάδος

- Προβολές ταινιών, ντοκιμαντέρ, συζητήσεις
 Ιερά Οδός 48, Κεραμεικός / Πρόγραμμα: www.freeathens44.org

1
 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

«Οι νότες του πολέμου. Τραγούδια της Κατοχής, της Αντίστασης και της Απελευθέρωσης»

- 20:00 Μουσική βραδιά
 Μάντρα μπλόκου Κοκκινιάς, Θηρών και Ηλιοπόλεως, Νίκαια

5
 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

«Οι νότες του πολέμου. Τραγούδια της Κατοχής, της Αντίστασης και της Απελευθέρωσης»

- 19:00 Ελεύθερη είσοδος στο κτίριο του Μπλόκ 15
 - 20:00 Μουσική βραδιά
 Κτίριο Μπλόκ 15, στρατόπεδο Καραϊσκάκης Α', Χαϊδари

12
 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

«Τραγουδάμε και τιμάμε την ελεύθερη Αθήνα»

20:00 Συναιμία με τους Θάνο Μικρούτσικο και Μίλητο Πασχαλίδη
 Πλατεία Κοτζιά

Αναλυτικά οι εκδηλώσεις στο www.freeathens44.org

ΣΥΝΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ:

«Ενάντια στη μέρα. Εικαστικές αφηγήσεις της Απελευθέρωσης», είναι ο τίτλος της έκθεσης, (θα διαρκέσει έως τις 31 Οκτωβρίου), στην οποία συμμετέχουν ένδεκα νέοι εικαστικοί καλλιτέχνες, οι οποίοι δημιουργούν με αναφορές σε περιστατικά και μνήμες της κατοχής και της Απελευθέρωσης.

Η έκθεση κόμικς, οδηγεί την ιστορία του '40 στους δρόμους της 9ης τέχνης. Έλληνες δημιουργοί συναντούν την Κατοχή και φτιάχνουν ιστορίες σε μια πρωτότυπη έκθεση με τίτλο «Ένα γλυκό ξημέρωμα. Ιστορίες κόμικς για την κατοχική Αθήνα» (1-31 Οκτωβρίου).

Στο κέντρο της Αθήνας, στην πλατεία Κοτζιά, οι Θάνος Μικρούτσικος και

Μιλτιάδης Πασχαλίδης τραγουδούν και τιμούν την Απελευθέρωση, στις 12 Οκτωβρίου, ενώ ο Αλέξης Βάκης και η Μάνια Παπαδημητρίου επέλεξαν τραγούδια και κείμενα, για να αφηγηθούν τη μουσική ιστορία από τις παραμονές του πολέμου έως την αποχώρηση των Γερμανών. Είναι «Οι νότες του Πολέμου. Τα τραγούδια της Κατοχής, της Αντίστασης και της Απελευθέρωσης», που θα ακουστούν στο Χαϊδάρι, στις 5 Οκτωβρίου.

Οι φετινές δράσεις περιλαμβάνουν ιστορικό περίπατο με ξενάγηση στην κατοχική Αθήνα, στις 9 Οκτωβρίου, 3ήμερο προβολών ταινιών, ντοκιμαντέρ και αρχειακού υλικού στην Ταινιοθήκη της Ελλάδας, καθώς και επιστημονικές συζητήσεις.

Ακόμη, διοργανώνεται αγώνας δρόμου, ημερίδα για τον Τύπο και την Προπαγάνδα στην Κατοχή και την Απελευθέρωση στις 13 Οκτωβρίου, ενώ εντός ενός από τα τελευταία πλοία τύπου «Liberty», στις 19 Οκτωβρίου, θα διεξαχθεί επιστημονική συζήτηση για τη συμβολή των Ελλήνων ναυτικών στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Σε ειδική εξέλλου εκδήλωση, στις 25 Οκτωβρίου, θα παρουσιαστεί το αρχείο της Βέρμαχτ για τη Μάχη της Κρήτης και την Εθνική Αντίσταση.

Αναφερόμενος στο σκεπτικό των φετινών εκδηλώσεων ο ιστορικός Μενέλαος Χαραλαμπίδης, μέλος της ομάδας που έχει την επιστημονική επιμέλεια και την ευθύνη της όλης διοργάνωσης, τόνισε μεταξύ άλλων ότι: «Θέλουμε η «Αθήνα Ελεύθερη», να είναι μια γιορτή μνήμης. Μια γιορτή δημόσιας ιστορίας. Τέτοιες κομβικές στιγμές στο κοινό μας παρελθόν, να γίνουν αφορμές για να γνωρίσουμε καλύτερα, όχι μόνο τα ίδια τα γεγονότα, αλλά και την ικανοποίηση που έχει η προσωπική έρευνα και η ενασχόληση με την ιστορία». Για τον λόγο αυτό, επιλέξαμε φέτος να «ανοίξουμε» ακόμη περισσότερο την «Αθήνα Ελεύθερη», αναζητώντας και άλλες γλώσσες για να γιορτάσουμε την Απελευθέρωση. Ιστορικές και αυτές, αλλά με τον τρόπο τους».

Την 12η Οκτωβρίου 1944, ημέρα της Απελευθέρωσης της Αθήνας, ο μακαριστός Αρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός, τέλεσε στη Μητρόπολη των Αθηνών Δοξολογία. Πρόκειται για ένα γεγονός στο οποίο είχε αναφερθεί ο μακαριστός Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος Χριστόδουλος,[1] στις 28/1/2007, κατά τις τιμητικές εκδηλώσεις του Κ.Ι.Σ, στον ανδριάντα του Αρχιεπισκόπου Δαμασκηνού: «Επιτρέψτε μου την ώρα αυτή να αναφερθώ στη Δοξολογία, η οποία τελέστηκε στις 12 Οκτωβρίου 1944, την ημέρα δηλαδή της απελευθέρωσης της Πρωτεύουσας της Ελλάδος από τα Ναζιστικά στρατεύματα Κατοχής, εδώ, στον Μητροπολιτικό αυτό Ναό των Αθηνών, με προεστώτα τον Αρχιεπίσκοπο Δαμασκηνό και τη συμμετοχή χιλιάδων Ελλήνων, των οποίων οι ψυχές πάλλονταν από εθνικό και θρησκευτικό ενθουσιασμό. Ο Βενέζης διέσωσε τον Ύμνο τον οποίο έψαλε ο Χορός της Μητροπόλεως εκείνη την ημέρα, με την έγκριση του Αρχιεπισκόπου. Πρόκειται για

στίχους από τους Ψαλμούς του Δαβίδ, ειδικά επιλεγμένους για την περίπτωση. Ιδού μερικοί:

«Η δεξιά σου Κύριε, δεδόξασται εν ισχύι, η δεξιά Σου χειρ, Κύριε έθραυσεν εχθρούς και τω πλήθει της δόξης σου συνέτριψας τους υπεναντίους.

Έσωσας ημάς εκ των θλιβόντων ημάς και τους μισούντας ημάς κατήσχυνας.

Ταλαιπωρία εταλαιπωρήσαμεν, ελογίσθημεν ως πρόβατα σφαγής. Μερίς του λαού περιεβλήθη σχοινίω, οι αγροί ημών διεμερίσθησαν, οι οίκοι ηρημώθησαν και ημείς αυτοί περιυβρίσθημεν.

Τον λαόν Σου Κύριε εταπεινώσαν και την κληρονομίαν Σου εκάκωσαν.

Αυτοί συνεποδίσθησαν και έπεσον, ημείς δε ανέστημεν και ανωρθώθημεν. Ότι άνδρα αιμάτων και δόλιον βδελύσσεται Κύριος.

Απώλετο το μνημόσυνον αυτών μετ' ήχου. Αλαλάξατε τω Θεώ πάσα η γη. Πάντα τα έθνη κροτήσατε χείρας».

Έπειτα ο Αρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός, με φωνή που μάταια προσπαθούσε να κρύψει τη συγκίνηση, ευχήθηκε επί τοις Ελευθερίοις της Ελλάδος:

«Ευλογείτε άγγελοι Κυρίου και χοροί δικαίων και ήλιος και σελήνη και άστρα, τον Κύριον.

Ευλογείτε γη και όρη και βουνοί και έθνη τα κατοικούντα εν αυτοίς, τον Κύριον.

Ευλογείτε πηγαί και θάλασσαι και ποταμοί και πάσα ένυδρος φύσις τον Κύριον...

Ευλογείτε ηρώων νεκρών σκιαί και ζώντων πλήθη και θυμάτων μυριάδες και τάφων στίχοι και θλιβομένων εσμοί εν δάκρυσιν αγαλλιάσεως τον Κύριον...

Ευλογείτε ελευθερωτών τροπαιούχοι φάλαγγες και όπλων κλαγγή και νίκης σάλπιγγες και δόξης παιάνες, τον Κύριον.

Ευλογείτε Οίκοι Θεού και κώδωνες εύλαλοι και κυανολεύκων ριπαί και δούλων αδουλώτων απελεύθερον σύστημα, ύμνοις και ευχαριστίαις, τον Κύριον.

Κύριε ο Θεός, κράτυνον το Εθνος ημών· τας ακάνθας του πικρού μαρτυρίου εις δάφνας μετάτρεψον δόξη και τιμή στεφάνωσον τους νικητάς».

Και επιλέγει ο Βενέζης:

«Είπε ο Δεσπότης. Και το πλήθος κλαίοντας, ευχαριστούσε το Θεό».

Κατερίνα Χουζούρη

[1] <http://www.ecclesia.gr/greek/archbishop/christodoulos>

<http://bit.ly/2dsg3U8>